

Ім'я користувача: Кафедра академічного естрадного вокалу та звукор... ID перевірки: 1009408534

Дата перевірки: 29.11.2021 16:04:31 EET Тип перевірки: Doc vs Internet

Дата звіту: 29.11.2021 16:07:03 EET ID користувача: 100004420

Назва документа: Ніжикіойська_- проєкт Любов та музика (без додатків для перевірки)

Кількість сторінок: 51 Кількість слів: 13590 Кількість символів: 94095 Розмір файлу: 91.34 KB ID файлу: 1009426833

2.33% Схожість

Найбільша схожість: 0.61% з Інтернет-джерелом (http://mega-tune.ru/song-mtune/olja-tsibulskaja_kolo-na-tal-m-mozg...)

2.33% Джерела з Інтернету

96

Сторінка 53

Пошук збігів з Бібліотекою не проводився

3.19% Цитат

Цитати

15

Сторінка 54

Не знайдено жодних посилань

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

ВСТУП

Актуальність теми творчого проєкту. Тема кохання завжди була і є провідною в пісенних жанрах популярної музики з самого початку формування та розвитку масового мистецтва. Пісні про кохання мають досить широкий спектр сюжетів, образів та настроїв. Лірична естрадна пісня за своєю сутністю має відображати почуття людини, ступінь їх сили, глибини, тому тема кохання має велику кількість «облич» та оспівується в різних за характером творах. Кохання, як провідна лінія в сюжеті любовної лірики, продукує смисли, які здатні підсилювати емоційний фон та реалізуються різноманітними поетичними та музичними засобами виразності. Існує навіть певна їх класифікація, яка у якійсь мірі є умовною, але, все ж відбиває основні тенденції у застосуванні поетами та композиторами тих чи інших виражальних засобів.

Любовна тематика в пісенному жанрі відома з давніх часів, саме в пісні (з супроводом і без) автори та виконавці мали змогу виразити всю глибину власних думок та почуттів, в різних культурах тема кохання в музиці та поезії займає особливе місце, про що свідчать багато прикладів художніх творів різних часів. Любов розглядається авторами не тільки в вузькому сенсі, але й має більш широке тлумачення. Любов однієї людини до іншої може виходити за межі індивідуального поля та почуттів, вона може охоплювати цілу низку явищ, так чи інакше пов'язаних з коханням: рідний дім, родина, близькі люди тощо. Пісні про кохання популярні серед слухачів різного віку, походження, освіти, оскільки всім знайомі почуття та близькі слова, які вони чують в пісні. Розвиток жанру приводив до цікавих результатів, мав періоди розквіту та кризи, але завжди любовна пісня мала мільйони прихильників та поціновувачів.

В анотації до творчого проєкту розглянуто основні поетичні та музичні засоби виразності, які притаманні любовній пісенній ліриці. Простежено, як формувалась та змінювалась тематика пісень про кохання

впродовж XX – початку XXI ст. проаналізовано з точки зору стилю, жанру, музично-поетичних виражальних засобів пісні, з яких складається дипломний творчий проєкт. В нього входять зразки вітчизняної та зарубіжної популярної музики, різноманітні за стилем.

Крім вітчизняних наукових досліджень, в роботі використовуються наукові здобутки зарубіжних музикознавців: Т. Джоя [51], Д. Хікі [52]. Також використовуються результати останніх досліджень вітчизняних науковців, в роботах яких тема масової культури піднімається з точки зору її розвитку: М. Мозгового [17--27], О. Шевченко [48], С. Бережника [4], А. Полійчук [34], В. Овсяннікова [30–31], Х. Охитви [33], Т. Самаї [39–40], О. Сапожник [41–42], В. Тормахової [44], В. Тризіної [45], О. Шевченко [48], О. Шмаленко [49], О. Шпортко [50] та ін.

Мета творчого проєкту – простежити розвиток ліричної пісні про кохання в історичному аспекті, основні засоби художньої виразності, застосувати їх в аналізі пісень творчого проєкту.

Поставлена мета передбачає розв’язання наступних завдань:

- надати характеристику ліричній пісні про кохання в її історичному розвитку;
- виявити основні поетичні та музичні засоби виразності любовної пісні;
- проаналізувати пісні творчого проєкту з точки зору жанрово-стильової приналежності, засобів виразності, соціокультурного контексту.

Об’єктом дослідження в роботі є особливості застосування любовної лірики в популярних пісенних жанрах.

Предметом дослідження в роботі є реалізація теми кохання різними засобами виразності в піснях «При долині кущ калини», «Коло вогню» («Коло на талії»), «Червона рута», «Не твоя війна», «Облиш», «Ramramram», «Кобра», «Не відпускай».

Матеріалом дослідження є аудіозаписи та відеокліпи обраних для творчого проєкту пісень.

Теоретичною базою дослідження в творчому проєкті є наукові та публіцистичні праці, а також – інтернет-джерела, присвячені музичному мистецтву, в тому числі – мистецтву естради.

Структура роботи: робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 61 сторінка, з них основного тексту – 52 сторінки.

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ ЛЮБОВНОЇ ТЕМАТИКИ В ПІСЕННОМУ МИСТЕЦТВІ

1.1. Роль та значення любовної лірики в історії розвитку масовій музиці

Протягом тисячоліть люди вкладали в музику найсильніші прагнення своєї душі і найглибший жаль свого серця. Пісні про кохання були написані різними авторами (поетами, філософами, богословами, музикантами), пісня про кохання залишається основною темою популярної музики ХХІ століття; супроводжує особисте життя людини юна кожному етапі – від першого побачення до весілля. Як йдеться у пісні легендарних The Beatles, «кохання – все, що вам потрібно». Але автори пісень протягом усієї історії стикалися з проблемою у пошуку точної мови для вираження внутрішнього світу, людини, її емоційного стану. Одна з проблем, яка стоїть перед авторами – це не просто влучно підібране слово, але й рима, яка б відповідала змісту поетичних рядків.

Знайти щось нове у поезії, чим можна виразити почуття кохання, не так просто було завжди, але автори іноді пишуть несподівані та неординарні тексти, наприклад, у бродвейському мюзиклі 1934 року «Життя починається о 8:40» Айри Гершвіна, Іпа Харбурга та Гарольда Арлена пісня «Що ви можете сказати в пісні про кохання?» (What Can You Say In A Love Song?) містив рядки: «Закохані задовго до нас, Співали той самий старий приспів, Якщо це працювало в давні часи, Що я можу сказати в пісні про кохання, Цього не було сказано раніше?».

Протягом століть пісня про кохання неодноразово кидала виклик авторитарному правлінню та патріархальним установам. Вона вимагала не лише свободи художнього вираження, а й інших свобод як в інтимних, так

і в публічних питаннях. Це творчість молоді, яка заставляє старше покоління задуматись. Останнім часом традиційна романтична пісня має різні форми вираження: від ліричного до антиліричного, але любовна тематика зберігається.

Саме у ХХ столітті тема кохання стає центральною в пісенній культурі (перш за все, американської). Впродовж першої половини століття любов стала домінуючою темою в популярній музиці, і можна знайти мало пісень, в яких би не йшлося про це почуття взагалі. Навіть для такого саркастичного поета, як Лоренц Харт, це бажаний, але недосяжний («Цей смішний світ Висміює те, до чого ти прагнеш Цей смішний світ Може сміятися над мріями, заради яких ти живий»). Більшість популярних пісень передбачає шлюб як природний наслідок кохання, як у «Коханий мій» («The Man I Love») Айри Гершвіна («Він побудує маленький дім Розрахований лише на двох З якого я ніколи не піду. А ви б пішли? І так, все інше вище, Я чекаю чоловіка, якого люблю»).

Романтичний погляд на кохання авторів пісень золотого віку не завжди поділяли їхні колеги в інших жанрах. Розлучення – це тема, яка майже не згадується в тематиці пісень цього періоду, але в наступні роки займає одне з провідних місць в текстах кантрі-пісень, тоді як блюзові співаки до-рокової епохи були ще більш відвертими у своїх поглядах болісні стосунки («Ти така прекрасна, але колись тобі доведеться померти. Все, що я хочу, це трохи кохати, маленька моя, перед тим, як ти помреш»). Особливість полягає в тому, що цивілізація білих та темношкірих відрізнялась, і, навіть, після скасування сегрегації, афроамериканці все одно залишались в системі тих стосунків, які залишились з часів їх рабства. Тому, наприклад, більшість блюзових пісень зображають життєву реальність з більшою долею правди, ніж традиційні пісні про кохання.

У своїй книзі 2015 року «Пісні про кохання: прихована історія» Тед Джойя дослідив, як любовні балади з'явилися в піснях середньовічних

арабських країн та Іспанії (яка певний історичний період належала до арабської цивілізації) ще у VIII столітті. Приблизно через 400 років пісні про кохання європейських трубадурів XVII століття поширились на багато країн, що є раннім свідченням того, що радість і біль є основними темами в піснях про кохання [51].

Більшість популярних пісень, як більшість класичних або народних пісень, розповідає про кохання. Американський музикознавець Тед Джойя розглядає це питання книзі «Пісні про кохання: прихована історія». Він вважає, що Love Songs – це міжкультурна, міжнаціональна і надзвичайно приваблива різноманітна тема. Також він стверджує, що пісні про кохання – це далеко не «музика для емоційно слабких та надто сентиментальних людей», а насправді «радикальні та руйнівні» прояви «зростаючого почуття індивідуалізму та особистої автономії [51].

За різними даними, впродовж історії було написано понад 100 мільйонів пісень про кохання, їх різноманітність вражає. Є пісні про кохання як про нове почуття (безмежна тема, якої торкнулися всі – від Елвіса Преслі до Еда Ширана); пісні про перевірену часом відданості (наприклад, дует Еллі Фіцджеральд і Луїса Армстронга американського класика Дж. Гершвіна або «Наша любов залишиться тут» (Our Love Is Here To Stay)); пісні про болісний розрив стосунків (наприклад, пісня «Ми ніколи не будемо разом» (We Are Never Ever Getting Back Together) Тейлор Свіфт розійшлася тиражем у сім мільйонів копій); пісні відданості (наприклад, версія Уїті Х'юстон «Я завжди буду любити тебе» (I Will Always Love You), яку ще в 70-ті співала Доллі Партон є одним із найпопулярніших хітів усіх часів); пісні про примирення та прощення (наприклад, «Вибач, здається це найскладніше слово» «Sorry Seems To Be The Hardest Word) Елтона Джона).

Звісно, є також велика кількість пісень про спокусу (наприклад, «Sexual Healing» Марвіна Гейя та «Let's Get It On»). Навіть знаменита шотландська середньовічна балада «Зелені рукава» (Greensleeves), яку обов'язково намагаються виконати новачки, хто опановує гру на гітарі,

очевидно, винила як пісня куртизанок. «Зелені рукава» здобула популярність як мелодія, яка сигналізувала чоловікам про кохання, і назва, можливо, натякає на колір трави на одязі жінок, які мали любовну близькість на вулиці» [51].

Але в більшості пісень про кохання йдеться про розбите серце. Вони однаково актуальні для людей різного віку, статі і національності, ці пісні продовжують задовольняти нескінченну потребу творити та слухати сумну музику, яка резонує з душевним болем кожного. «Існують моменти, коли нам усім потрібно поділитися невеликим болем... коли вся надія зникла, сумні пісні так багато говорять», – про це йдеться у пісні Елтона Джона у «Скажи так багато» (Say So Much).

Сумні пісні про кохання не тільки багато говорять, але й продаються у величезних накладках. Пісня «Мое сердце буде биться для тебе завжди» (My Heart Will Go On) Селін Діон – безсмертна мелодія з фільму Дж. Кемерона «Титанік», була продана гакладом 20 мільйонів примірників. Тейлор Свіфт надзвичайно успішно змусила мільйони шанувальників відчутти, що вони особисто пов'язані з її піснями про кохання. Вона зауважувала, що її досвід написання пісень зазвичай настільки сповідальний, це її життя та її власні історії.

Ностальгія також є ключовим елементом у багатьох піснях про кохання, включаючи «Вчора» (Yesterday), написану Полом Маккартні. Але чому виконавці та слухачі насолоджуються піснями, які переповнені меланхолією та відчаєм? Еммілу Гарріс згадувала, що зі слухання версії дуету «The Everly Brothers» «Любов завдає болю» (Love Hurts) 1960 року розпочався її роман.

Більшість пісень про кохання присвячені розбитому серцю, тому що люди відчувають речі глибше, коли страждають від болю в своєму почутті. Наприклад, як казав володар Греммі композитор Джессі Гарріс, автор хіта Нори Джонс «Не знаю чому» (Don't Know Why), якби «Кров на слідах» (Blood On The Tracks) Боба Ділана був би про щасливий шлюб, це би менше

хвилювало людей я не думаю, що нікого б це хвилювало». Пісня про кохання повинна змусити людей відчувати те, про що в ній йдеться.

Музика кантрі тісно пов'язана з темою розбитого серця, наприклад, «Штормова погода» (Storminess) Гарольда Арлена та Теда Келера, що розповідає про жінку, яка тужить за втраченим коханням, була виконана багато разів з 1933 року, включаючи співачку Діну Вашингтон, рок-зірок Рінго Стара та Джеффа Лінна з гурту «Electric Light Orchestra», співака Бінга Кросбі, поп-співачку Віолу Веллс та зірок джазу Дюка Еллінгтона та Еріка Долфі. Біллі Голідей також випустила чудову версію з Лестером Янгом і Каунтом Бейсі. За словами американської співачки Марти Уейнрайт, туга за недосяжною любов'ю створює цікавіші ситуації та змальовує цікаві персонажі, тому така пісня про кохання, як «Штормова погода» буде завжди актуальною.

Але сумні пісні про кохання не впливають на погіршення емоційного стану слухачів, адже в цих піснях кожен чує «свою історію», ніби переживає своє, таким чином, позбавляє себе внутрішнього болю. Останні дослідження показують, що людина здатна насолоджуватись сумною музикою, яка викликає смуток, меланхолічний настрій, цей парадокс лежить в здатності людини переносити свої переживання на уявний об'єкт, таким чином, полегшуючи свій душевний біль. Такі пісні впливають позитивно на емоційний фон, заспокоюють та знімають нервові напруження. Людина ніби переживає сумний сюжет як власну історію, тим більше, не всі можуть (або здатні) висловити свої почуття, і пісні допомагають в цьому, людина часто стикається з думкою, що відчуває те ж саме, що і уявний герой (героїня) пісні. Американська поетеса Сінтія Вейл разом зі своїм чоловіком Баррі Манном написала багато відомих пісень, серед яких «Ти втратив свою любов» (You've Lost That Lovin'), «Почуття» (Feelin') часто наголошувала, що вона так відчуває, це стосувалось не тільки її творчості, але й тих пісень, які надихали її.

Автор пісень Нік Кейв в своїх лекціях наголошував, що пісні про кохання і пісні про щастя – не одне і те ж, любовна поезія має нести смуток, переживання та біль, які завжди є у потенціалі, тому пісні, які у своїх рядках не містять болю або зітхання, не є піснями про кохання, навіть, якщо мова йде про взаємні почуття, все одно, має бути відчуття смутку, якоїсь напруги тощо. Він наводив власний приклад і розповідав, що у підлітковому віці на творчість його надихало дивне почуття, коли він шукав спосіб позбутися думок, зв'язаних зі смертю батька. Не зважаючи на те, що в піснях про кохання виражаються різні почуття: радість, відчай, еротизм тощо, вони спрямовані на те, щоб хтось дав відповідь на питання, які більш за все тривожать. Пісня «Який прекрасний світ» (What A Wonderful World) Луї Армстронга, безсумнівно, є піснею про любов, але не до однієї людини, а до всіх людей. Американська співачка та авторка пісень Люсінда Вільямс влучно охарактеризувала цю пісню, акцентуючи увагу на тому, що Армстронг виконував цю пісню, коли в нього було розбите серце, але, в той же час вона не знає нікого, у кого серце не було би розбито.

Пісня американського гурту Beach Boys «Лише Бога знає» (God Only Knows) 1966 року поєднує щастя та сум водночас, це одна з улюблених пісень Пола Маккартні, який зізнався, що під час її виконання разом з Брайаном Вілсоном, він не втримався і не зміг її завершити, настільки емоції пересилили його.

Деякі з найкращих у світі пісень про кохання розповідають про реальні почуття. У 1961 році Філ Спектор зустрівся з 18-річною співачкою Веронікою Беннетт (відомою як Ронні Спектор). Те, що почалося з ввічливих обідів при свічках, невдовзі перетворилося на бурхливий роман. Вона зізнавалась, що Філа захоплювало в неї буквально все, а пісня «Будь моєю крихіткою» (Be My Baby), яку він написав разом з Джеффом Баррі та Еллі Грінвіч спеціально для неї, розповідає, як розпочалось їх велике кохання, хоча вона вийшла за нього заміж лише через сім років.

Приводом для створення пісні про кохання може бути не тільки почуття, або відповідні події, іноді проста потреба оплатити рахунки також може надихнути на це. Елвіс Костелло у 1977 році написав композицію «Алісон» (Alison), коли він, утримуючи свою молоду родину, заробляв 30 фунтів на тиждень, і в той день мав зробити щомісячні платежі, і в цей момент до нього прийшло натхнення.. Будло Брайант жив у пересувному будинку, коли написав «Все, що мені потрібно зробити, це мріяти» (All I Have To Do Is Dream) для Феліс Брайант, яка працювала оператором в ліфтовій компанії, в яку він закохався і з якою втік через два дні після їхньої зустрічі. Пара прожила разом протягом наступних чотирьох десятиліть.

Джеррі Гоффін працював на хімічному заводі в Брукліні в той день, коли його дружина Керол Кінг була вдома, грала на піаніно своїй дитині і написала вражаючу мелодію. Коли Гоффін повернувся з роботи, він додав слова до її музики, і народилася незабутня «Ти все ще будеш любити мене завтра» (Will You Still Love Me Tomorrow). За виконання цієї пісні Гоффіна, якому було 20, було визнано одним із кращих голосів свого покоління. Композиція була записана афроамериканською жіночою групою The Shirelles у 1961 році, і хоча тексти пісень були сміливими для того часу (про те, що підліток втратила цноту), вони були милими та жіночними, а пісня набула шаленої популярності. Але Гоффін не був задоволений цим успіхом, не розуміючи, що талант створювати тексти, які б мали відгук у мільйонах молодих сердець, має не кожний. Він це відчував по відношенню до своєї дружини, яку він боявся втратити, але пристрасть до наркотиків та зради не втримали їх шлюб, а пісня залишилась нагадуванням, що можна робити і чого не треба

Кращі пісні про кохання можуть надихати інших талановитих авторів на створення хітів. У січні 2019 року Петті Гріффін розповіла, що під час боротьби з раком вона знайшла мотивацію в класичній синглі 1970 року Леона Рассела «Пісня для тебе» (A Song For You), яку в різні часи записали

Рей Чарльз, Віллі Нельсон, Емі Вайнхаус, Карпентерс, Елтон Джон і Донні Хетеуей,.

Зміст пісень про кохання досить широкий, він охоплює гумор і негаразди реального кохання: ситуації, які забезпечили найкращих авторів-сатиричних пісень прекрасним матеріалом. Наприклад, Ренді Ньюман висловив це в пісні «Молитва коханця» («Не посилає мені нікого в окулярах... не посилає нікого на нічні заняття»).

Незалежно від того, чи є пісня про кохання смішною чи сумною, яка викликає сльози, чи палкою, завершена версія майже завжди є результатом наполегливої праці. Ламонт Дозьє розповідав про письменницьке та продюсерське тріо Holland-Dozier-Holland, яке створило хіти «Маленька кохана» (Baby Love), «Стій! В Ім'я Любові» (Stop! In the Name Of Love) та «Ти тримаєш мене в підвішеному стані» (You Keep Me Hangin' On). Вони починали о 9 ранку, та іноді затримувались до 3 ранку, працювали до стану запаморочення, поки не виходило щось цікаве.

Брюс Спрінгстін вважає, що для того, щоб написати справжню пісню про кохання, автор повинен мати те, що турбує його весь час. Можливо, тому деякі з найбільш зворушливих пісень розповідають про смерть коханої людини, наприклад, «Сльози на небесах» (Tears In Heaven) Еріка Клептона, яка розповідала про смерть його чотирирічного сина, або «Боулдер до Бірмінгема» «Boulder To Birmingham». Неминучість втрати коханої людини стала джерелом натхнення для створення захоплюючої та оригінальної пісні Джейсона Ісбелла «Вампіри» (Vampires).

Пісні про розставання є одними з найглибших творів у популярній музиці, чи то в класиці 30-х років, наприклад, «Дим потрапляє в очі» (Smoke Gets In Your Eyes) поп-хіт Рода Стюарта «Ти в моєму серці» (You're In My Heart) (про його розлучення з Брітт Екланд).

Одним безперечним майстром пісні про розрив є Джоні Мітчелл. «Сповідальні пісні» канадського співака й автора пісень – це тонко побудована поезія. В альбомі «Blue» вона виражає як ліричні почуття, так і

агонію бажання (як, наприклад, рядки «О, ти в моїй крові, як святе вино» (Oh you are in my blood like holy wine), вона співає в «A Case Of You»). За словами автора, він ніколи не наслідував інші музичні твори, музика просто виходила зсередини.

Автори найкращих пісень – це майстри, які використовують поезію як інструмент для того, щоб сказати своє слово – чи то освідчення у коханні, чи то розповідь про розбите серце. Вони використовують багату систему порівнянь: любов, як кисень, як метелик, як спека, як міст через неспокійну воду, солодка, як мед. Любов також використовується у метафоричному значенні: поле битви, диявол, наркотик, храм, вищий закон. Метафора Пола Саймона про «дугу кохання» в пісні «Серця та кістки» (Hearts And Bones) є запорукою того, що пісні й досі є одною з найкращих пісень про кохання.

Любов – це універсальна емоція, яка домінує у більшості ліричних пісень. Останні дослідження показують, що тема кохання займає центральне місце в піснях, які очолювали різноманітні хіт-паради за останні 50 років. Зважаючи на те, що поп-музика створюється для досягнення комерційного успіху, викликання почуттів кохання та нерозділеного кохання є надзвичайно привабливими для будь-якої аудиторії

Використання метафор у любовній пісенній поезії сягає до 70% образної мови, яка використовується для вираження почуттів романтичного кохання в поп-музиці. Це означає, що слухачі значно краще сприймають саме метафоричну мову, оскільки метафора допомагає нам ефективно виражати складні поняття та емоції.

Найпопулярніші пісні про кохання кожної епохи також показує, що спосіб, у який ми говоримо про кохання, змінився останнім часом. В кожній любовній пісні обов'язково використовуються метафори, серед найбільш поширених найчастіше вживаються ті, позначають любов як близькість, союз, духовний контакт, полон або подорож. Також прийнято говорити про кохану людину як про «дитину» або як про смаколик.

Більшість відомих пісень про кохання стосуються саме романтичного кохання, деякі мають еротичний підтекст, з них американські пісні, в яких використовуються надчуттєві та відверті метафори для вираження почуттів, складають левову частку, а еротична тематика разом з темою страждання займає головні позиції.

В багатьох піснях любов розглядається як бажання бути поруч із коханою людиною, а також смакуються подробиці тілесного контакту (очі, руки, плечі, обличчя, ноги тощо), в деяких піснях йдеться про володіння предметом кохання або полон у коханні, нерівні стосунки, в яких один із закоханих вважає іншого своїм.

Пісня «Я почув це через виноградну лозу» (I Heard It Through the Grapevine), яка написана Норманом Вітфілдом і Барреттом Стронгом, стала епіграфом до книги Пола Саймона «Дорога додому» (Homeward Bound).

Іноді потрібно лише кілька слів, щоб надихнути на створення пісенного шедевра, як у випадку пісні «Щось» (Something) Джорджа Харрісона, яка увійшла в альбом «The Beatles» «Abbey Road», її вважають ідеальною піснею про кохання. Ідея виникла, коли Харрісон прослухав демо-версію дебютного альбому Джеймса Тейлора, в якому була пісня під назвою «Щось є у тому, як вона йде» (Something in The Way She Moves). В одному рядку в пісні зосереджено весь її смисл.

Коли Пол Саймон писав «Все ще божевільний після всіх цих років» (Still Crazy After All These Years) – пісню про чоловіка середнього віку, який розмірковує про минуле кохання, він почав з назви й побудував історію навколо неї. Ця пісня також свідчить про важливість мелодії, а зміни в гармонії підкреслюють настрій.

Один із способів обійти проблему пошуку чогось нового, щоб сказати в пісні про кохання, полягає в тому, щоб автор пісень спирався на особистий досвід та свою власну історію, щоб знайти оригінальні слова та фрази. Ламонт Дозьє робив басову лінію для пісні «Я не можу допомогти собі» (I Can't Help Myself), коли зрозумів, що фраза «цукровий пиріг, пучок меду»

допоможе «оживити пісню». Він сам згадував, що цукровий пиріг, медовий пучок – це те, що його дідусь говорив, коли той був дитиною, і воно просто залишилося у нього у пам'яті й увійшло в пісню «Чотири вершини» (Four Tops), як і інші спогади дитинства, які закарбувались в окремих словах та фразах.

Хороша пісня про кохання – це, перш за все, пісня про добро. Таунс Ван Зандт був однаково здатний написати тривожну та темну пісню «Очікування смерті» (Waiting Around to Die) і пісню про загострені почуття «Якщо и потрібна мені» (If I Needed You). Існує багато тем, крім кохання, про які можна писати в любовній пісні.

Молоді автори завжди замислюються, як написати пісню про кохання, щоб вона запам'яталась, та її слухали наступні покоління. Окрім основ гармонії, створення мелодії та тексту, яскравого аранжування пісні, має бути присутній магічний інгредієнт таланту, щоб зробити пісню особливою – і це нелегко навіть для професіоналів, оскільки не складність форм поетичного або музичного висловлювання визначають її рівень, а щось, що викликає моментальну реакцію у слухачів, ніби пронизує їх серця. Золотого правила не існує, пісні про кохання можна писати швидко (Елвіс Костелло згадував, що «Щодня я пишу книгу» (Everyday I Write The Book) була написана за 10 хвилин) або повільно, як у випадку з «Алілуя» (Halleluja) Леонарда Коена, для завершення та редагування якої знадобилося чотири роки.

Пет Паттісон, професор музичного коледжу Берклі, де він викладає лірику та поезію, є автором підручника «Writing Better Lyrics», а серед його успішних учнів є багаторазові володарі Греммі: Джон Майер та Джилліан Велч, чия пісня «Коли ковбой обмінює свої шпори на крила» (When A Cowboy Trades His Spurs For Wings) для фільму «Балада Бастера Скраггса» була номінована на премію «Оскар» 2019 року за найкращу оригінальну пісню, наголошує, що одне з послань книги полягає в тому, що якщо ви хочете писати гарну пісню про кохання, ви повинні уникати «мінних полів кліше, нудьги та ліні, які часто руйнують навіть найкращі зусилля».

Незалежно від того, наскільки гарна мелодія або наскільки сильні слова, пісня має бути поставлена в незабутній формі, щоб бути справді успішною. У 1957 році фолк-співак Юен Макколл намагався завоювати любов Пеггі Сігер (на той час він був одружений з Джоан Літтлвуд), коли написав баладу «Я вперше побачив твоє обличчя» (The First Time Ever I Saw Your Face). Пісня стала хітом The Kingston Trio в 1962 році, а потім була записана іншими відомими виконавцями.

Деякі пісні спеціально створюються для конкретного співака. Біллі Голідей поринула в настрій пісні «Обіймаю тебе» (Embraceable You) Джорджа та Айри Гершвінів, використовуючи вишукану подачу, щоб створити потрібну душевну атмосферу. Те ж саме робили Елла Фіцджеральд в пісні «Кожного разу ми прощаємося» (Ev'ry Time We Say Goodbye); Сем Кук у «Цей прекрасний світ» (What A Wonderful World), Нат Кінг Коул у «Коли я закохаюся» (When I Fall In Love); Отіс Реддінг у «Ця моя зброя» (This Arms Of Mine); Рей Чарльз у «Я не можу перестати любити тебе» (I Cant Stop Loving You). Смокі Робінсон настільки любив класичну версію пісні 1942 року Мака Гордона і Гаррі Уоррена «Нарешті» (At Last) Етти Джеймс, що вибрав її для головного танцю на своєму весіллі.

З появою року в 60-х роках Боб Ділан і The Beatles різко розширили коло тем, відкритих для авторів поп-пісень, так само, як Стівен Сондхайм навчив покоління авторів пісень для бродвейських мюзиклів, що можна писати про романтичне кохання з тривогою, сумом, біллю. Звісно, в, як зауважив музикознавець Дейв Хікі, дев'яносто відсотків написаних поп-пісень були піснями про кохання, тоді як дев'яносто відсотків рок-пісень були написані про інші десять відсотків [52]. В сучасній масовій культурі тепер цю позицію займає реп, автори, більшість з яких темношкірі, дотримуються ще більш гіркого погляду на романтичне кохання, ніж це було раніше, коли писали свої твори блюзові співаки до появи рок-ролу. Реп і поп-пісні з елементами репу, як правило, розповідають більш про відверті стосунки, ніж про кохання, і більшість із них написані та

виконуються чоловіками, які зображують жінок, яких вони жадають, не ідеалізовано, а як об'єкт своєї власності. Іноді, як у популярній пісні Бейонсе «Незаміжні жінки» (Single Ladies) 2008 року, адресованої чоловікові, який відмовляється одружитися зі своєю коханою, автори сучасних пісень готові зайти так далеко, щоб припустити, що це нове суспільство, в якому чоловіки відмовляються від шлюбу (Плакала мої сльози. Три довгих роки. Ти не можеш на мене сердитися. Бо якщо тобі це подобалося. То ти мав би надіти каблучку). Але в такому суспільстві немає місця для романтичних пісень, їх слухають дедалі все рідше. На щастя, романтична тема в ліричній пісні не просо зберігається, але набуває нових форм, оскільки людина має знаходити навколо себе те, що відчуває всередині, і романтичні пісні були завжди таким віддзеркаленням. Тому пісні про кохання ніколи не зникнуть і продовжуватимуть розповідати знайомі, але нові історії.

Кожне десятиліття протягом понад століття звучали нові прекрасні пісні про кохання, які завжди вражали публіку: «Сент-Луїс Блюз» (St. Louis Blues) В. К. Хенді 1914 року; «Зоряний пил» (Stardust) Хоагі Кармайкла 1927 року; «Щока до щоки» (Cheek to Cheek) І. Берліна 1935 року; «Я люблю тебе (з сентиментальних причин)» (I Love You) For Sentimental Reasons) Д. Вотсона 1945 року; «Люби мене ніжно» (Love Me Tender) Елвіса Преслі та Кен Дарбі 1956 року; «Все, що тобі потрібно це любов» (All You Need Is Love) The Beatles 1967 року; «Заплямована любов (Tainted Love) Soft Cell 1981 року; «Все, що я роблю» (I Do It for You) Брайана Адамса 1991 року; «Божевільна від кохання» (Crazy In Love) Бейонсе 2003 року; «Ми знайшли кохання» (We Found Love) Ріанни 2011 року.

Пісні про кохання мають вплив на масову культуру. Джон Апдайк, який отримав дві Пулітцерівські премії в галузі художньої літературі, включив розширений уривок з хіта Донни Саммер «Гарячі речі» (Hot Stuff) у свій роман «Кролик розбагатів». Пісні про кохання регулярно цитуються в

художніх творах і використовуються для створення настрою у фільмах, телешоу та рекламі.

За тисячоліття багато що змінилось, але пісні про кохання не зникли, народжуються нові, захоплюють слухача та залишаються в історії. Майже на кожному етапі історії автори зверталися до попередників – визначних поетів та музикантів, щоб навчитись нас новим способам співати про кохання: У 60-х роках це були хлопці з Ліверпуля, у 80-х роках це були репери з великих міст.

Видатному канадському співаку та автору пісень Леонарду Коену вдалося знайти влучні слова більше, про свідчать його чудові пісні про кохання «Немає ліків від кохання» (Ain't No Cure for Love) і «Відомий блакитний плащ» (Famous Blue Raincoat). Коен вважав, що в основі пісень про кохання знаходяться непохитні людські емоції, і саме тому вони залишаться тут назавжди, і є щось, що не змінюється в коханні та почуттях, які люди відчувають один до одного. Люди змінюються, вмирають, але є щось, що не змінюється у коханні, воно ніколи не вмирає, і коли є сильні емоції в пісні – в ній є те, що неможна знищити.

1.2. Основні засоби виразності в піснях про кохання.

Лірична пісня – це основний і найбільш значущий жанр сучасної естрадної пісні, що визначається важливістю широкого діапазону ліричних емоцій, відображених у пісні, їх необхідністю, зрозумілістю та затребуваністю широкими масами слухачів. У кількісному відношенні лірична пісня також є лідером у сучасному соціумі. Витоки тематики ліричної пісні слід шукати в ліриці як одному з трьох родів словесного мистецтва (поряд з епосом та драмою). За висловлюванням Гегеля: «Лірична поезія зображує внутрішній світ душі, її почуття, її поняття, її радості та страждання. Це особиста думка, яка полягає в тому, що вона має найбільш інтимного і реального, вираженого поетом, як його власний настрій; це жива та натхненна продукція його духу» [16].

Вираження інтимних почуттів героя, суб'єктивізм, відсутність подієвості, коли переживання у ліриці стає головною подією, знайшло своє відображення в естрадній ліричній пісні, основну проблематику якої становить любовна лірика. Однак діапазон ліричних емоцій у пісні значно ширший і охоплює область пейзажно-споглядальної, філософської, громадянської лірики. Зазначимо деяку суб'єктивність та умовність жанрової класифікації ліричних пісень, оскільки зміст поетичного та музичного тексту часто перетинається у різних жанрах, та роль виконавської інтерпретації та нового аранжування, які можуть змінити жанрову приналежність пісні.

Любовна проблематика ліричної пісні має внутрішню диференціацію, діапазон якої пов'язаний із зверненням до коханої (коханого), виразом ліричної емоції через образи природи, роздумами про почуття любові, переживаннями про зустрічі та гіркоти розлук. Звернення до коханої визначається наступним діапазоном ліричної емоції: захоплений заклик до імені конкретної дівчини (жінки), оспівування її краси та достоїнств, освідчення в коханні та вірності.

Наступна емоційна сфера любовної лірики пов'язана з вираженням ліричної емоції через звернення до образів природи з чергуванням пори року та відповідних настроїв. Так, з образом весни, цвітінням садів асоціюється зародження почуття кохання.

Окрема проблематика в любовній ліриці пов'язана з гіркотою розлуки, усвідомленням втрати коханого (коханої). Ще одна сфера любовної лірики пов'язана з роздумом про різні настрої у коханні: безнадійної, любові зниклої, втраченої, любові всепрощаючої, любові, яку не судилося розділити вдвох, любові як надії та очікування.

На рівні формоутворення типовою музичною формою естрадної ліричної пісні є куплетна із приспівом. За визначенням, даним у навчальному посібнику «Аналіз вокальних творів»: «Куплетна форма з приспівом є формою, де тільки одна частина (куплет) повторює однакову музику з різним текстом. В іншій частині – приспіві – повторюється текст і музика» [38,

с. 122]. Важливо те, що «не тільки музика, а й частина тексту, що повторюється, узагальнено виражають сенс всієї пісні» [38, с. 122].

У ліричній пісні узагальнено коло ліричних засобів, що йдуть із фольклорної традиції та професійної музичної творчості таких композиторів-ліриків як Ф. Шопен, Ф. Шуберт, П. Чайковський, С. Рахманінов. Як писав В. Цуккерман, розмірковуючи про виразні засоби лірики Чайковського: «Зрозуміло, що найпростіші та загальні засоби не могли бути винайдені Чайковським особисто. Він брав засоби вікової давності, але надавав їм тонкого, різноманітного та індивідуального розвитку» [47, с. 7]. Цікаво те, що багато з цих загальноліричних прийомів узагальнено у сучасній естрадній пісні, яка продовжуючи формувати «інтонаційний словник епохи» [1]. Огляд типових засобів ліричної естрадної пісні буде зроблено далі в аспекті типових мелодійних формул та загальних закономірностей гармонії.

Загальні мелодичні особливості популярних пісень мають свою класифікацію, є типовими для тих чи інших жанрів відповідно змісту. Початок мелодії з вершини-джерела – досить поширений тип мелодичного руху. Велика роль низхідних мелодичних рухів у ліричних піснях пов'язані з контрастними емоціями: це передачею стану смутку, ностальгії, чи, навпаки, захоплення, екстазу. Як правило, це кульмінаційні зони, розташовані на початку приспіву, де й наголошується основна думка пісні.

Інтонація висхідної сексти від V до III ступеня в мінорі стає типовою в естрадній ліричній пісні, образний діапазон якої пов'язаний з ностальгійною, пейзажно-споглядалною та філософською лірикою. До цієї інтонації тяжіють композитори-мелодисти, схильні до кантиленного типу мелодії. Позичуючи малу сексту як репрезентант музичного тематизму куплету чи приспіву пісні, композитори знаходять багатоваріантність її використання з допомогою ритмічного, динамічного, темпового, артикуляційного і загалом аранжувального контексту, привносячи риси індивідуального композиторського стилю у типовий засіб.

Звернемося далі до гармонічної мови естрадної ліричної пісні любовної тематики. В цілому він не відрізняється складністю та індивідуальністю на рівні композиторського мислення. Побудований на обмеженій кількості акордів, головних тризвуках мінорного чи мажорного ладу, які утворюють автентичний, плагальний або повний гармонічний оборот, автори ліричної пісні кожен раз привносять в поширену гармонічну схему риси індивідуальності, пов'язаної як мінімум з двома типовими гармонічними оборотами: відхилення з S і «золотою секвенцією», також зустрічаються цікаві та нетривіальні гармонічні послідовності, які звертають увагу професіоналів та любителів.

Переходячи до аналізу типових гармонічних оборотів естрадної пісні, відзначимо, що переважна більшість естрадних ліричних пісень написано в мінорі, що відповідає їхньому образному строю. Як пише В. Цуккерман, розмірковуючи про інтроспективність позитивних оборотів у музиці та спрямованість у субдомінанту як метод розвитку: «Чайковський любить перекидати мелодійну фразу з основної мінорної тональності вгору, в субдомінанту. Сила цього прийому в тому, що він створює одночасно динамічне наростання (різке підвищення теситури), і згущення мінорної експресії (посилена мінорність, коли мінор головної тональності підкріплюється субдомінантовим мінором). При відхиленні S через D7 відбувається короткий мажорний спалах, що далі ще більше згущує мінорний колорит. Таким чином, виразність субдомінантових перекид виявляється пов'язаною з концентрацією мінорності, але і з протиставленням ладових фарб» [47, с. 67]. Цей прийом, який часто використовується і в побутовій музиці (наприклад, у сентиментальному романсі), знайшов місце і в ліричній естрадній пісні. Очевидно, пояснення цьому слід шукати тому, що при усій простоті цього гармонійного засобу, він дає яскравий виразний ефект. Переважна більшість ліричних естрадних пісень містять відхилення в субдомінанту: і як прийом розвитку, і як посилення мелодраматичного образу, і як стильова риса жанру.

Змістовний діапазон ліричної пісні, що базується на суб'єктивізмі, відсутності подієвості, інтимності в передачі почуттів, визначив її проблематику, основою якої є любовна лірика з її внутрішньою диференціацією: звернення до коханої (коханого), до образів природи, переживання про зустрічі, розлуки, рефлексивну оцінку себе чи предмета свого кохання. Окрему область ліричної пісні займає зміст, спрямований на пейзажно-споглядальну, філософську, громадянську лірику.

Аналіз ліричних естрадних пісень любовної проблематики дозволяє виділити деякі типові особливості, пов'язані із загальними принципами формоутворення, типовими мелодійними та гармонійними формулами.

На рівні формоутворення у ліричних піснях любовної тематики використовуються близькі різні куплетної форми із приспівом. Кількість розділів, залежно від повторюваності приспіву, варіюється від 5 до 7. Типовим є контраст куплета та приспіву, при цьому у приспіві затверджується ключова фраза як вираження основної думки пісні. Менш характерна відсутність розмаїття між куплетом і приспівом. І тут приспів продовжує думку куплета і злитий із нею.

На рівні мелодичного розгортання в піснях любовної проблематики втілено типові загальноліричні інтонації, що йдуть від народної та професійної музичної творчості композиторів-ліриків, що дозволяє говорити про адаптацію деяких прийомів створення лір виразності академічної музики у сучасній ліричній естрадній пісні. Паралелізм базується на інтонаційній пам'яті та спільності переданих музикою ліричних емоцій. Це найпоширеніші типи мелодійного руху. Найбільш поширеними мелодичними типами розгортання є:

- початок мелодії з вершини-джерела та велика роль низхідних рухів, які часто поєднуються з хореїчною інтонацією; позиціонування цього прийому в кульмінаційних зонах, розташованих на початку приспіву пісні, де і підкреслюється основна думка,

- введення в структуру мелодії інтонацій співу, принципу мелодійного опору, висхідної сексти від V до III ступеня в мінорі, секвенцій як засобу динамізації та розвитку того чи іншого настрою,
- багатоваріантність використання цих засобів відбувається за рахунок широкого діапазону ліричних емоцій (стан суму, ностальгії, печалі, або, навпаки, захоплення, захоплення, екстазу) та навколишнього контексту (ритмічного, динамічного, темпового, артикуляційного і, в цілому, аранжувального), що привносить риси індивідуального композиторського іміджу в типові та розповсюджені засоби. При цьому сучасне аранжування та манера виконання дозволяють цілком природно пристосувати відібрані часом класичні інтонації та прийоми їх розвитку до естрадної пісні, не впливаючи на її розважальний характер та жанрову специфіку.

На рівні гармонічної мови теж спостерігається використання комплексу типових засобів:

простота та типізованість гармонії ліричної естрадної пісні любовної проблематики,

переважна більшість ліричних естрадних пісень написано в мінорі, що відповідає їхньому образному ладу, містять відхилення в субдомінанту і як прийом розвитку, як посилення мелодраматичного образу, як стильову рису жанру і тяжіють до введення стереотипного обороту – «золотої секвенції».

У піснях, що репрезентують пейзажно-споглядальну лірику, спостерігається яскравий зв'язок із романтичною традицією як через зміст (розчинення героїв у поетичних образах природи), так і оригінальність та складність гармонічної мови пісень. Це проявляється і в своєрідності фактурного оформлення пісень, і в підвищеній ролі колориту співзвуч за рахунок введення гармонічних оборотів з порушенням функціональної логіки, багатотерцевих комплексів, і використання альтерованих акордів, модуляцій у віддалені тональності. Нестандартна і композиція пісні, де куплетна форма з приспівом ускладнюється наявністю інструментальних

програшів, розгорнутими кодами та неквадратністю у будові куплета та приспіву.

Проблематику громадянської лірики можна диференціювати як: пісні про війну та перемогу, пісні про малу батьківщину, пісні про рідний дім та рідні простори. Для них характерні опора на первинні жанри (марш, народна пісня), що проявляється в ритмі (пунктирний ритм), ладових особливостях пісні (ладова змінність, лади народної музики), використання трихордових поспівок у мелодії, плагальних та перерваних обертів у гармонії.

Якщо специфіка пісні полягає у узагальненості образного втілення (звідси тяжіння до куплетної форми, де різним поетичним образам відповідає однаковий музичний матеріал), то у жанрі романсу відбувається індивідуалізація образу. Поняттю «романс» автори дають різні визначення. Б. Асаф'єв вказує, що романс – це ускладнений вид «кімнатної», «домашньої» салонної пісні, що стала більш інтимною, чуйною щодо передачі найтонших відтінків психіки – особистих душевних настроїв. У його визначенні підкреслено найтонші психологічні відтінки. А. Сохор, порівнюючи особливості романсу та пісні, визначає, що «в узагальненості образного втілення і полягає специфіка пісні. Отже, специфіка романсу – індивідуалізації образного втілення. Подібні відмінності виявляються в композиції романсу та пісні, а також у їхній мові» [43, с. 193]. С. Волова зауважує, що «романс – витончений ліричний твір на любовну тему для виконання з музикою – синтетичний прикордонний жанр, що увібрав у себе риси різних жанрів та видів поезії та музики» [9, с. 107]. Визначається витончений ліризм, тема кохання, маргінальний, прикордонний характер жанру. Досить докладно романс досліджувався у літературознавстві. Загальною думкою є та, що романс за своєю природою діалогічний у своєму змісті вокально-поетичний твір із супроводом, він виражає любовне переживання, розраховане на камерне виконання і є тригранною структурою, в якій у відносній рівновазі знаходяться слово, музика і мова.

Різноманітна палітра сучасної ліричної популярної пісні передбачає різні стилі, виконавські манери тощо. Тема кохання охоплює всі напрямки масової музичної культури, по-різному відбивається смисл поетичного слова – від ліричного висловлювання та зізнання у коханні до відвертих виражень та відволікання на другорядні речі. Проте тема кохання є домінуючою в поп-музиці, і ця тенденція зберігається та свідчить про те, що вона є безмежною, потенційною та багатогранною.

РОЗДІЛ 2

СТРУКТУРНИЙ ТА ВИКОНАВСЬКИЙ АНАЛІЗ ПІСЕНЬ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ «ЛЮБОВ І МУЗИКА»

2.1. При долині кущ калини.

Пісня є зразком пізньої лірики, але є версія, що має авторів, і так само, як і пісні «Ніч яка місячна» чи «Ой, ти, ніченько» стала народною завдяки своїй популярності та неявній публічності авторі. Проте ця версію спростовують як дослідники, так і люди, які чули цю пісню від матерів та бабусь. але всенародну любов вона завоювала в обробці композитора Анатолія Пащенко, який є автором власних пісень та аранжувальником та популяризатором народнопісенного фольклору.

Композитор, співак та аранжувальник народився в Нижньому Новгороді (колишній Горький) та здобув там вищу музичну професійну освіту у Горьківській консерваторії. Одразу після закінчення приїхав у Полтаву, де організував ВІА «Краяни», захопився українським фольклором, швидко вивчив українську мову та писав пісні, прекрасно стилізуючи пісенний мелос. Василь Зінкевич наголошував, що його обробки пісень «Туман яром», «При долині кущ калини» вражають своїм відчуттям глибинних вікових традицій та обов'язково увійдуть у золоту скарбницю вітчизняної пісенної культури. При цьому композитор мав свій індивідуальний почерк, який безпомилково визначається у його творах. Українець за походженням, який народився не в Україні (його батьки були з Кременчука) настільки глибоко відчув наші національні традиції, що його обробки український пісень стали взірцем та зразком для інших авторів, на той час він сміливо переосмислював пісні, результатом чого ставали яскраві обробки, за що його називали віртуозом обробок українських народних пісень. Які він чув під час навчання в Іванівському музичному училищі і в

Горьківській консерваторії, адже багато українців проживали на безмежних теренах колишнього Союзу не тільки за власним бажанням, але й за примусом. Українська пісня не давала забути людям своє коріння, духовно зв'язувала їх з рідною землею.

Для ансамблю композитор ретельно підбирав репертуар, сам написав та обробив багато пісень, серед яких: «Берегиня», «Повернись», «Роксолана» (на слова В. Герасимова), «Над дніпровським краєм, «У блакитну ніч» (на слова В. Крищенка) та ін. Писати пісні він почав ще в студентські роки, до цього захоплюючись творчістю «Бітлз», італійською естрадою та володіючи фортепіано, баяном та бас-гітарою, і тоді завоював свою першу славу. Рішення повернутись на батьківщину зародилось після відвідування гастролей музикантів з Полтави, через них налагодив зв'язок з полтавською філармонією, і після закінчення консерваторії поїхав туди за розподіленням, де став керувати вокально-інструментальними естрадними ансамблями. За цей час він сприяв підвищенню професійного рівня музикантів, з яким займався вокалом, а з деякими – нотною грамотою. Відтоді колектив Пашенка почав завойовувати призові місця на різноманітних конкурсах та фестивалях по всій країні. Пісенними візитівками ансамблю стають обробки народних пісень «Туман яром», «При долині кущ калини» та «Чого квіти не в'януть» О.Зуєва та І. Берника. Пашенко часто виїздив до українських сел. Полтавщини, де знаходив невідомі пісні спілкувався з мешканцями та дізнавався від них про збережені традиції. Жахлива трагедія сталася під час повернення з Києва одому у 1990 році, філармонійний мікроавтобус зіткнувся з вантажівкою, і композитор загинув.

Пісню «При долині кущ калини» Пашенко знайшов у Лубнах, у виконанні ансамблю вона швидко стала популярною, її співали як народну пісню. Саме кущ калини, який росте над дорогою, нагадує про трагічну загибель композитора, та символізує його творчість.

В пісні йдеться про зражену та покинуту дівчину, яка переродилась у калину, що росте біля води, а поруч співають солов'ї. ця пісня близька всім

жінкам, адже розповідає про вірність, надію, зраду, біль, самотність, та водночас твердість, рішучість, віру в себе та майбутнє. Поетичний текст часто порівнюють з віршем Матрони Смірної, проте це абсолютно різні твори, незважаючи на близькість сюжету та схожість поетичних зворотів (При долині куш калини Нахилився до води. Ти скажи, скажи, калино, Як попала ти сюди. При долине на свободе Куст калиновый цветет. Ветер вьется над долиной. В речке плещется вода. Ты скажи, скажи, калина, Как попала ты сюда?). Скоріш за все, жінка знала українську пісню та стилізувала в своєму вірші її ритми, ритм та художні образи.

Чимало пісень, в якій йдеться про покинуту дівчину в народній творчості, але ця пісня вражає своїм настроєм, жагою до життя, вірою у світле майбутнє, потри всі негаразди. Текст пісні настільки захоплює, що люди в різних місцях дописали різні варіанти останніх чотирьох рядків після «Ти не дуй на мене вітре – я тепер не пропаду. Наді мною сонце світить і я за літа цвіту», серед них виділяються такі: «Трактористи орють поле, пісню дзвінкую ведуть. цвіт калини не чіпають, її гілля бережуть» та «Їдуть шляхом добрі люди, Біля мене воду п'ють. Цвіт калини не ламають, Вони мене бережуть». Історія дівчини, яка повірила хлопцю, покинула рідний дім та пішла за ним, а той її покинув серед чистого поля, настільки стала близькою людям, що вони дописали рядки, ніби увіковічили пам'ять про всіх зраджених, але не втративши духу жінок та дівчат, оскільки саме жінка уособлює собою образ берегині, на плечах якої тримається все, що створює затишок, справжнє життя. І це наука для багатьох чоловіків, які не навчилися це цінувати.

Мелодія пісні розспівна, в якій переважають поступові низхідні звороти, що притаманно художньому образу. Спокійний темп, повільний рух, відсутність зайвих ефектів створюють відповідний настрій. Вокальна мелодія дещо контрастує с мелодією вступу та програшів, яка проводиться у флейті, що починається з висхідного руху та плавним поверненням, таким чином, створюється мелодична рівновага, у балансі які закладено основний зміст

пісні. Форма куплетно-строфічна: перший рядок контрастує другому тільки у теситурі (секвентний розвиток), але зберігається основні мелодичні вектори, ритмічний малюнок.

Виконання пісні потребує від вокаліста, в першу чергу, розуміння поетичного тексту, оскільки це гарантія його успіху. Також бажано володіти широке дихання, оскільки це вимагає фразування. Кульмінація в пісні смислова та припадає на останні рядки, в музичному відношенні мелодія, динаміка, гармонія та інші виразні засоби не міняються.

Крім виконання ВІА «Краяни, пісня «При долині куц калини» користується популярністю в інтерпретації Ірини Феदिшин, варіант аранжування відрізняється наявністю танцювального начала у поєднанні з ліричною вокальною лінією, таким чином створюючи додаючи нові відтінки змісту, підкреслюючи оптимістичний та життєлюбний посил її змісту.

2.2. Коло на талії (Коло вогню)

Пісня була написана композитором Миколою Мозговим, найяскравіше її виконала Ольга Цибульська. Це класичний естрадний романс, який побудований у формі звернення.

Композитор Микола Мозговий є найвпливовішим автором сучасної української пісні. У своєму житті він поєднував різні напрямки діяльності: композиторську виконавську, педагогічну, наукову, організаційну та інші. Народився Микола Петрович у 1947 році на Хмельниччині. Отримав юридичну та музичну вищу освіту, розпочав професійну виконавську діяльність в івано-франківському ВІА «Беркут», в якому був солістом впродовж 1979–1981 рр. Народну славу здобув раніше – створивши хіт на всі часи «Край» (є автором музики та слів), яку заспівала Софія Ротару. З часів Володимира Івасюка українська естрадна пісня набула шаленої популярності серед слухачів, і пісня «Край» повністю вписується в цю тенденцію, підтримуючи високий художній рівень української естради.

Прем'єра пісні зробила поворот в кар'єрі композитора, і він став солістом Укрконцерту, виконував власні пісні, серед яких слухачам запам'ятались «Моя перша любов» (на власні вірші), «Горянка» (на вірші В. Кудрявцева), «Вперше», «Минає день» (на вірші Ю. Рибчинського), «Зачаровані слова» (на вірші В. Герасимова) та ін. Пізніше створив ансамбль «Вересень», з яким активно гастролював, влаштовував сольні концерти, таким чином, популярність виконавця зросла ще більше.

У перші роки незалежності України тимчасово призупинив концертну діяльність, відчуваючи нові віяння, проте він висловлювався з гучною критикою щодо тієї ситуації в естраді, яка складалася, нищівно критикував виконавців за непрофесійність, спів під суцільну фонограму, несмак тощо. Композитор та співак сам був вихований в академічних традиціях, закінчив вокальний факультет Київської консерваторії та близько до серця сприймав нещирість оточуючої кон'юнктури, яка панувала у шоу-бізнесі. Тому він зайнявся організаційною діяльністю, керував фондом Володимира Івасюка, заснував пісенні фестивалі «Море друзів» у Ялті та імені Івасюка в Чернівцях. Організована власним коштом звукозаписуюча студія перетворилась на театр пісні. Педагогічну діяльність композитор розпочав у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова, здобув ступень кандидата мистецтвознавства, захистивши у 2007 році дисертацію «Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні», і вже був готовий до захисту докторської дисертації, але передчасна смерть обірвала його плани. Останні роки він керував великим підприємством – був генеральним директором та художнім керівником Національного палацу мистецтв «Україна». Микола Мозговий уособлює цілу епоху в українській естрадній музичній культурі. Його пісні у виконанні сучасних молодих співаків звучать по-іншому, свіжо, яскраво. Сьогодні популярність творчості Миколи Петровича переживає новий пік, адже сучасна молода аудиторія добре знайома з його творчістю, любить і шанує його пісні.

Пісня «Коло вогню» у творчій спадщині композитора є особливою, вона дещо виділяється з традиційного кола пісенних сюжетів автора, перш за все, поетичною формою – зверненням, яка притаманна для романсової лірики, але сам поетичний текст відрізняється від тої поезії, яка звучить в піснях автора: йому притаманна ускладненість, метафоричні звороти та образи. Текст за формою та образністю близький навіть до жанру жорстокого романсу (Я не прагну від Вас, Ні жаги, ані жертв, Ні червоних троянд Серед білих морозів... Ні кохання, Яке спопеляло б ваш розум, Ну вважайте, це примха моя, Це мій жест...). В приспіві поетичний текст більш відповідає традиційним та має фольклорні елементи, які притаманні пісенній творчості композитора (О, те коло на талії – Коло вогню... Лиш не дай йому Господи, впасти дочасно. У ньому від щастя, Аніж каменем грітися Коло вогню...). Але другий куплет за змістом повністю протирічить першому, що вказує на стан душі, яка прагне кохання, але водночас боїться (себе, коханого, людей, Бога): насправді, те, від чого відмовляється у першому куплеті, жадає у другому.

Коло для символіки української культури відіграє дуже важливу роль, а у поєднанні зі стихією вогню сприймається як ритуальне дійство, відоме з архаїчних часів. Хо́да та наці́ по колу, кружля́ння, вогня́не коло, яке оберігає людину від нечистої сили, водночас небезпечність стихії вогню, яка поглинає та може знищити. Як образ вогонь справляє сильне враження, і виражає сильні почуття, дії, емоції, які здатні на перетворення, тому використання образу вогняного кола сприяє емоційному накалу пристрастей, які вирують в душі людини.

Вокальна партія романсу, який побудований в куплетній формі, поєднує розспівне та декламаційне начало. Приспів більший рівень емоційного напруження завдяки підвищенню теситури, зміни динаміки та звучить відверто патетично саме на рядках про вогняне коло. Але ще більші пристрастей вирують у другому куплеті, який є кульмінацією, це крик душі, сповнений болю та відчаю (Так, я прагну від Вас І жадання, і жертв, І червоних троянд Серед білих морозів. І кохання нехай Спопеляє наш розум.

О, хай Бог від блаженства Нас не вбереже...), гармонічний зміст притаманний творам романсового жанру (з повним замкнутим функцій ним зворотом та відхиленнями в тональності I ступеню спорідненості). Фразування йде від поетичного ритму, повністю відповідає смислового навантаженню та вимагає від виконавця уваги, прискіпливого ставлення до кожного слова.

2.3. Червона рута.

Пісня «Червона рута» композитора та поета Володимира Івасюка є пісенним символом України останні 50 років, вона має безліч інтерпретацій, як вітчизняних виконавців, так і зірок зарубіжної естради. За цей час вона прозвучала в багатьох країнах, її чули навіть в самих віддалених місцях від нашої країни. Світова слава пісні склала цікаву історію різних виконань за географією, стилем, аранжуванням тощо.

Ідея написання пісні про квітку руту виникла тоді, коли Івасюк вперше у львівському виданні літературних мініатюр, про що в своїх спогадах пише його батько. Слова коломийки вразили молодого автора: Ой ходила, говорила гільтайова мати Назбирала троєзілля мене чарувати, Назбирала троєзілля, червону рутоньку, Та хотіла зчарувати мене сиротоньку. Івасюк неодмінно хотів дізнатись про цю дивовижну рослину, шукав інформацію, і тільки через три роки у фольклорній експедиції в селі Розтоки нарешті почув від мешканців легенду про цю квітку. В ній йшлося, що вона стелеться полониною, цвіте жовтим, але іноді зустрічається червоний цвіт. Якщо дівчина знайде червону квітку рути, то матиме щастя у коханні.

Невдовзі після слів з'явилась мелодія, тоді ще студент медичного університету написав пісню на одному диханні, але бажання переслідувало його декілька попередніх років, і результатом стала поява унікального твору, шедевру всіх часів. В пісні йдеться про кохання, але не про жіноче. Автор присвятив її одноклассниці Марії Соколовській, в яку був закоханий, і вона зберігала зошит з надписом «Мусі від Володі»

Вперше пісня прозвучала просто неба на Театральній площі Чернівців у 1970 році у виконанні дуету автора та Олени Кузнецової (зараз викладає в Чернівецькому музичному училище вокал). Наступного дня пісню співало все місто, а після виконання її ансамблем «Смерічка» та солістами Назарієм Яремчуком та Василем Зінкевичем – вся Україна. Через рік у виконанні тріо (Н. Яремчук, В. Зінкевич та В. Івасюк) пісня здобула перемогу «Пісні року», її слава поширюється країною та країнами Східної Європи. Її популярність також завдячує створенню однойменного ансамблю, солісткою якого в той час була Софія Ротару, та зйомкам однойменного кіномюзиклу, в якому співачка грала головну роль. Пісню співали такі відомі виконавці, як **Костянтин Огневий, Ярослав Євдокимов, ВІА «Корабелі», Дарка й Славко, Богдан Косопад, «Плач Єремії»**, а за межами нашої країни – Тото Кутуньо, польський гурт «Но то цо», Вахтанг Кікабідзе, який переклав пісню грузинською.

Пісню підхопили українські футбольні вболівальники, і вже багато років поспіль вона є неформальним гімном нашої збірної, особливо вона звучала під час відбіркового туру до Євро-2020, коли стадіони співали її разом.

Володимир Івасюк є легендою української естради, саме завдяки йому сучасна українська пісня перетнула кордони нашої країни та стала відомою за її межами. Його коротке, але яскраве життя нагадує цвіт квітки, яка стала символом його творчості. Він народився та прожив на Буковині, отримав медичну освіту. Він володів грою на декількох інструментах та брав активну участь у студентській самодіяльності, саме за ці часи його ім'я стало популярним, адже знамениту «Червону руту» написав студент-медик. Після закінчення першого вишу він швидко зрозумів, що треба отримати ґрунтовну музичну освіту і вступив на композиторський факультет Львівської консерваторії імені М.В. Лисенка. Жага до знань була такою, що навіть його виключення з закладу через постійні гастролі та відсутність на заняттях та екзаменах, його не зупинило, і він отримав диплом композитора, вже будучи

знаменитим естрадним автором та виконавцем. Крім пісень (в його доробку понад 100 творів), він писав інструментальну музику та музику для драматичних вистав.

Трагічна історія його життя є показовою, досі не має однозначного офіційного підтвердження того, про що вже давно відомо – це було вбивство за замовленням влади, яка бажала знищити самобутнього, яскравого автора, який позиціонував себе як український композитор та поет, писав хіти, які одразу ставали знаменитими, що більш за все драгувало представників комуністичних начальників. Офіційна версія про самогубство є цілком безглуздою, оскільки доведено, що людина не може піти самотійно з життя в той спосіб.

«Червона рута» – є взірцем пісенної лірики, має декілька жанрових ознак, тому цілком не належить до якогось конкретного жанру: сучасна лірична пісня, що містить народнопісенна та народно-танцювальні риси, сучасні танцювальні ритми. Основний поетичний посил – це зізнання у палкому коханні, яке приходить без втручання чаклунських сил, зілля та інших чар.

Автор використовує широкий арсенал поетичних засобів: епітети (чистая та бистрая вода, сині гори, зелені діброви, забуті стежки, квітка надії), метафори (Я без тебе всі дні у полоні печалі; Бо давно уже ти увійшла в мої мрії), порівнянні (бо твоя врода – то є чистая вода, то є истрая вода з синіх гір), риторичні вислови (Може, десь у лісах Ти чар-зілля шукала Сонце-руту знайшла І мене зчарувала). В поетичних рядках є неоднозначний вираз «Сонце-рута», який підтверджує, що квітка цвіте яскравим жовтим, а в пісні йдеться про червону руту, яка рідше зустрічається та має колір ближче до рожевого. Рядки приспіву (Червону руту не шукай вечорами) говорять про те, що не треба шукати те, що і без квітки цвіте – кохання.

Пісня побудована в куплетній формі, має два куплети з повторенням двох останніх рядків в фіналі (То є бистрая вода з синіх гір). Мелодичні вокальна лінія різноманітна, має різноманітні пособи розвитку – поступовий

висхідний та низхідний рухи, широкі інтервальні стрибки (показовий висхідний інтервал мб на початку заспіву – V-III, який вживається на початку багатьох ліричних пісень, зокрема романсів), секвентне розгортання, секстова інтонація лежить в мелодичній основі заспіву (на словах «Ти признайся», «Я без тебе», «Може, десь», «Сонце-руту»), яка з кожним разом починається на щабель вище, створюючи водночас ліричний, мрійливий та піднесений настрій. В приспіві мелодична лінія розвивається хвильоподібно із секвентним низхідним рухом, який має гармонічну основу «золотої секвенції» (s – VII – III – VI – II – D – t з варіантом s – VII – III – VI – N – D – t).

Кульмінація припадає на другий приспів, але не має суттєвого динамічного контрасту, загалом, динаміка пісні досить рівна, що теж характеризує відповідний ліричний настрій.

Виходячи з того, що виконання пісні вже має багато варіантів інтерпретації, поява нового тлумачення не буде несподіваною, але головне – передача емоційного стану головного героя, який закоханий, відданий своєму почуттю, має надію, сили та віру у взаємне кохання. Отже, в цілому оптимістичний настрій має розкривати основний зміст.

2.4. Не твоя війна.

Пісня є синглом гурту «Океан Ельзи», який був створений у 2015 році, 27 квітня того ж року відбулась всеукраїнська прем'єра, за день на офіційному YouTube-каналі гурту вийшов кліп на цю пісню. Музиканти говорили про намір включити її в студійний альбом, але поки цього не сталося.

Автор музики та слів Святослав Вакарчук відкрив задум свого нового твору та казав, що сама назва є проекцією на основний смисл, в ній сконцентрована головна ідея. Він наголошує, що впродовж багатьох століть українці не мали свого слова, змоги вирішувати свою долю, за яку постійно боролись, але весь час потерпали не від того, що визначили для себе, а від того, що хтось нав'язав. Звичайно, пісня перетинається з підступною війною,

яку проти нас восьмий рік веде хижий північний сусід. Але є і суперечливість у висловлюваннях автора: багато хто по-різному трактує його слова, а з оглядом на його короткотривалу нещодавню політичну каденцію, знов заговорили про подвійний зміст цієї пісні, натякаючи на подвійне моральне дно Вакарчука. Попри все, в пісні наголошується, що ми повинні самі обирати свій шлях, вирішувати свою долю та брати відповідальність.

Можливо, смисл пісні не лежить на поверхні, як то трактує більшість (з позитивної чи негативної сторони), він захований, і кожне слово відповідно до контексту може його виражати, але треба його почути. В ті трагічні часи пісня сприймалась як патріотична, і багато хто бачив в ній призив до боротьби, а саме просування нашої армії далі на Схід, проте все змінилось через декілька років, і вже самому музиканту закидали, що це «не його війна».

Вакарчук почав писати пісню за півроку (у жовтні 2014 року), і першу половину зробив швидко, навіть потім нічого не змінював. Але друга половина далась не так просто, автор відчував якусь кризу, не міг зрушитись з місця і вирішив чекати. Так, в січні наступного року пісня була завершена.

Ідея створення кліпу виникла одразу, для цього був запрошений британський кліпмейкер та режисер Говард Грінхол, який вже працював з гуртом над кліпом пісні «Обійми» з альбому «Земля» 2013 року разом з оператором Ендрю Хорнером, якій теж вже працював з гуртом у зазначеній пісні, а також на концерті «Океану Ельзи» в НСК «Олімпійський» в червні 2014 року. Тому всі учасники проєкту знали особливості знімального процесу та були до нього готові. Було вирішено використати в якості змістовного символу монету випадкового вибору, яка, на відміну від орла та решки, має світлу та темну сторони. Виробили два зразка монети: звичайного розміру (як українські 5 копійок) та метрового діаметру, з обох боків було зображено сонце, але з одного – похмуре на темному фоні, з другого – усмінене на світлому фоні. За режисерською задумкою, це відбиває стан суспільства, яке налякано відсторонь спостерігає, та чекає відповіді від когось, що буде з ним

у найближчому майбутньому. Але водночас це як і процес перетворення інфантильної спільноти людей, які живуть на одній території в згуртоване, рішуче, доросле суспільство. Тому монета випадкового вибору зникає, символізуючи новий етап у житті всіх людей та кожної окремо. Проте не йдеться, що для перетворення потрібно не рік і не два, а скільки – ніхто не знає.

Зйомки кліпу «Не твоя війна» робили у Києві напередодні його офіційного виходу (в березні 2015 року). Він відрізняється залученням великої маси людей, які прибули в кількості 400 чоловік з різних куточків України: Києва, Черкас, Херсона, Миколаєва, Львова, Білої Церкви, Сімферополя.

Святослав Вакарчук також є продюсером цієї пісні та кліпу. Студійний запис, окрім постійних членів гурту (Святослав Вакарчук – вокал, Денис Дудко – бас-гітара, Милош Єлич – клавішні, Денис Гнілін – ударні, Владімір Оспеніца – гітара), здійснювали музиканти Національного камерного ансамблю «Київські солісти», хор Ансамблю пісні і танцю Збройних Сил України.

Контрастна куплетна форма у заспіві близька до монологу або балади, має розспівний характер вокальної партії, у приспіві – більш активна, з чіткою ритмічною пульсацією, з більш емоційними висловами, з рисами декламаційності (навіть зі скандуванням окремих складів). Проте немає сильних динамічних контрастів, рівень витримується у діапазоні *mf* – *ff*. Заспів – це розповідь, висловлювання власних думок, приспів – звернення до кожного, намагання донести головне питання та дізнатись, що керує людьми, чого вони чекають, прагнуть і на що здатні. Засоби музичної виразності витримані в стилістиці групи, та одразу з перших звуків зрозуміло, що це пісня «Океану Ельзи». Виконавська манера соліста має яскраво виражену індивідуальність, але інші виконавці, які звертаються до творчості гурту, часто підсвідомо наслідують манеру її фронтмена, але є випадки

оригінальних інтерпретацій, також яскравих та цікавих, що свідчить про потенційність пісень Вакарчука.

Несподівано вирішена кульмінація твору. Автор не пішов традиційним шляхом, підвищуючи рівень динаміки, змінюючи середні регістри на високі (у вокаліста), ущільнюючи фактуру, підсилюючи ритмічну сторону. Він обриває варіант обриву останнього рядка приспіву (Скільки іще забере вона Твоїх дітей, не твоя війна? Скільки іще забере вона Твоїх дітей...), це несподівана розв'язка, ніби дається змога самим вирішити, що треба робити, як діяти. В гармонічному відношенні це виражається також в незавершеності (розв'язанні на Т), а на завершенні пісні на домінантовій гармонії, що підсилює емоційний ефект.

Виконання пісні потребує від співака певний настрій, відчуття тексту та входження у смислове поле, прийняття його до себе, тільки тоді можна вплинути на сприйняття слухачів, при чому не обов'язково наслідувати манеру оригіналу, можна привнести свою стилістику, але головне – вкласти в кожне слово смисл, для цього потрібна чітка дикція, відчуття ритму та дотримання метро-ритму.

Отже, пісня «Не твоя війна» є актуальною вчора, сьогодні, завтра, доки не розв'яжеться та проблема, яка в ній поставлена. Твір несе патріотичний посил, не зважаючи на його трактовки, люди мають знати, хто вони, вирішувати за себе, будувати свою долю на своїй землі, попри нав'язані ззовні наративи та моделі.

2.5. Облиш.

Слова та музика пісні була створена Андрієм Осадчуком та виконана Світланою Лободою напередодні міжнародного дня захисту жінок від насильства (який відмічається 25 листопада). Прем'єра пісні відбулась у Харкові, де співачка презентувала нове відео на цю пісню. Це перший її сингл українською мовою, в якому вона дуже емоційно та драматично співає про

жінку-жертву, яка потерпає від примх, волі та насильства чоловіків та не може дати опір цьому свавіллю. Треба сказати, що в репертуарі співачки ця пісня займає особливе місце, вперше виконання сягає такої глибини, вперше на перший план виходять гострі та болючі проблеми. Слухач знає співачку в більш позитивному образі, не секрет, що деякі пісні її репертуару носять відверто пародійний, саркастичний та, навіть, сатиричний зміст, проте переважає настрій зі знаком плюс. Тому ця пісня була сприйнята як одкровення, всі побачили іншу Світлану, яка не ховає емоції за ширмою посмішки та блюзнірства, а справжню жінку з її внутрішнім світом, переживаннями та стражданнями.

Пісня є своєрідним посланням до людей, які мають звернути увагу на те, що відбувається поруч, хтось потерпає від несправедливості, насилля, яке триває і триває, а не відмахуватись від цих проблем, адже з кожним може трапитись нещастя, і людина повинна відчувати, що вона не самотня, що варто чекати допомоги, а не спостерігати, як люди байдуже проходять мимо та навіть не обертаються на прохання допомогти. Виконавиця неодноразово піднімала гострі питання, в тому числі насильства та несправедливості, але в іншій формі, а ця пісня є криком душі, також початком її творчого проєкту, спрямованого на захист жінок, які стали жертвами сімейного фізичного або психологічного насильства.

Вона неодноразово висловлювалась про цю пісню, наголошуючи, що ми нібито знаємо про всім відомі речі: любов, жінка, родина, берегиня, вірність, але не надаємо значення тому, що стоїть за цим, чим жертвує жінка заради коханого, на що готова піти, що терпіти та чиє межа стражданням. Жінка як вічна жертва, на яку полює чоловік, щоб задовольнити самолюбство, статус або просто інстинкти. Але зміст пісні передає образ водночас закоханої та страждаючої жінки, яка мириться своєму становищу та водночас намагається якось протидіяти більш сильному, і в неї не виходить.

Відеокліп пісні було знято в одному з київських павільйонів, декорації, реквізит, всі елементи працюють на створення гіпертрофованого художнього

образу, підкреслювання кожної деталі, символізм, театралізованість постановки – ті виразні засоби, які повинні та здатні перевернути глядацьке уявлення про знайомі речі. Кожна деталь має значення, на ній фокусується окрема увага за допомогою різних ракурсів та інших операторських прийомів. Велику роль грає зміна світа та тіні, в який з'являються або зникають обличчя, руки, предмети тощо.

Автор пісні Андрій Осадчук є вже відомим композитором, співаком, за останні роки він є учасником чисельних конкурсів та шоу-проєктів: Голос країни-6, Шоу № 1, Ікс-Фактор-1, 2, Євробачення-2011, Нова хвиля-2012, 2013, Українська фабрика зірок-4, «Співай, якщо зможеш». Випускник Київського інституту музики ім. Р.М. Глієра (зарах Київська муніципальна академія музики імені Р.М. Глієра). До виходу пісні «Облиш» вже раніше співпрацював зі Світланою Лободою, написавши для неї «Пора до дому» та «Дивишся у небо».

Пісня «Облиш» має куплетну форму, за жанровими ознаками це драматичний монолог-звернення, якому притаманні декламаційно-розспівний вокальний стиль. У заспіві переважає декламаційний, у першому куплеті це напівшепіт-напівспів під фортепіанний супровід, ущільнюється інструментальна фактура у приспіві, додаються інші інструменти, підсилюється ритмічна сторона. В вокальній партії з'являються широкі звороти, підвищується теситура, саме в приспіві виражено змістовне та емоційне навантаження пісні: «Ти кажеш: Облиш! Мене, ти облиш! Як же зумію я! О, як же зумію я? Прошу – обійми Мене обійми. Усе ще твоя, я». Поєднання розспівного та декламаційного начала виражається в поліритмічному співвідношенні мелодичної лінії та інструментального супроводу, надаючи більшої свободи у фразуванні, темпі, агогіці. В останньому кульмінаційному проведенні приспіву динаміка досягає найвищого рівня, на словах «Усе ще твоя» спів перетворюється на крик як остання надія на те, що вже втрачено. Основна ідея пісні сконцентрована у другому куплеті на словах «Більш не вірю, чуєш, гірше звіра Прагнеш крові

без жалю Безпорадне серце, овдовіле. Та я, все іще люблю». Мелодична лінія у заспіві має низхідну тенденцію: незважаючи на те, що початок кожної наступної фрази вище за попередню, вона закінчується низхідним поступовим рухом, ніби символізуючи намагання піднятися вище, але все одно воно переривається та опиняється на тому ж рівні. У приспіві ця ідея реалізована інакше – повторений двічі висхідний стрибок з V на III (оригінальна тональність соль мінор) на початку фрази завершується низхідним рухом, ще більше підкреслюючи неможливість та марність надії головної героїні.

Доповнення музичного ряду відеорядом відбувається за принципом розкриття змісту окремих фраз та висловлювань за допомогою акцентів на окремих речах: в основному, це домашнє приладдя – ніж, хліб, овочі, дерев'яний стіл, та образ здобичі у курці, яку обскубують – як неминучість жертви, яку жінка приносить свідомо, знаючи та відчуваючи нестерпний біль, але все одно жертвує собою, бо кохання сильніше за неї, і заради нього вона готова до будь-чого.

Пісня «Облиш» від виконавця вимагає, перш за все, вміння емоційно передати драматичний зміст поетичного тексту, балансу між речитацією та співом, швидкої динамічної перебудови. Також виконавець має природно поєднувати темпо-ритмічну свободу поетичного висловлювання з музичним метро-ритмом, грамотно використовуючи поліритмію.

Отже, виконання пісні потребує від вокаліста повного розуміння змісту, передачі неймовірного надриву, приреченості від відчуття, що більше немає кохання, але світлих та чистих. Йдеться про почуття, які залишили глибокий слід в душі, та будуть жити в ній, незважаючи ні на що.

2.6. Rampram.

Пісня румунської виконавиці Minelli (Луїза Лука) була створена у березні 2021 року та була опублікована на офіційному YouTube каналі

співачки 18 березня. В пісні йдеться про болісні стосунки й ще болісне розлучення, переживання, які з рештою призводять головну героїню до думки помсти. Одночасно був створений відеокліп, в якому і розгортається реалізація цієї помсти: жінки обливають машину чоловіка, у якого в машині заклинило вікнопідйомники та двері тому, і він не може вибратись з цієї пастки, спостерігаючи за діями навколо та усвідомлюючи, що живе останні хвилини.

Майже одразу після виходу пісня отримала схвальні рецензії в різних країнах Європи (Румунії, Німеччини, Чехії, Польщі та ін.). Музику та слова було створено разом з Вікі Редом, який також продюсував пісню. Луїза Лука була задоволена результатом та наголошувала, що відео точно передає меседж пісні та перетворює її на насичену історію про стосунки, які спричинили травми, але додали мужності та сили. Вона ще додала, що, співпрацюючи з Вікі Редом, завжди знає, що буде відмінний результат. У відео показано, як планується та реалізується витончений план помсти зрадженої жінки, яка пережила сильні почуття, і тепер в душі нема нічого, крім ненависті. Навіть, переглядаючи на великому екрані зображення колишнього коханого, вона зберігає покій, ми бачимо її холодний та рішучий погляд. Чоловіка заманюють, використовуючи апробований спосіб – красиву жінку, яка йому подобається, і він вже подумки у романтичному вечорі, який принесе йому задоволення. Але коли на байкі з'являється зраджена кохана, він починає розуміти, але пізно, «приманка» швидко виходить з машини, і він залишається у замкненому просторі свого авто. Проте відео не зображує ефектного вибуху та пожежі, а зупиняється на тому, що героїня, глядячи у вічі своєї безпорадної та переляканої жертви через лобове скло машини, дістає запальничку.

Співачка Луїза Лука народилась у Слобозі у 1988 році, якісь час була солісткою гурту «Wasabi». Серед її відомих пісень декілька написані для різних виконавців: «Доторкнись до мене» (Touch me) – для Антонія, «Вогонь до мого серця» (Fire to my heart) – для «Marco&Seba», «Залежний» (Addicted)

– для Sicktoys; «My mind» «In the Bedroom» транслювалися вже в інших країнах які швидко завоювали популярність в Європі. Справжнє визнання відбулось у 2017 році, коли вона випустила хіт «Не спи» (No sleep), який увійшов у провідні хіт-паради Німеччини, Данії, Польщі, Туреччини та інших країн.

З дитинства співачка мріяла про музичні заняття, відвідувала музичну школу та співала в хорі, в чому її завжди підтримували батьки. Так, в 11 років разом з братом створила гурт, та вони почали виступати і швидко стали відомими в рідному місті. Але для подальшого розвитку співачка вирішила поїхати до столиці, де познайомилась з музикантами гурту «Wasabi». Працюючи з ними, виконавиця набула потрібного досвіду студійної роботи та концертних виступів, але мріяла про сольну кар'єру, тому у 2009 році вирішила покинути колектив, залишившись з його учасниками в хороших дружніх стосунках. Проте шлях сольної виконавиці розпочався не одразу, вона співпрацювала з іншими співаками та групами, створюючи для них хіти. Справжній успіх чекав її після виходу треку «Маріола» (Mariola) у 2019 році, який піднявся в топ національного хіт-параду, а згодом до американського Billboard. Звукова компанія Sony Music Entertainment придбали у співачки ліцензію на цю пісню, відтоді її ім'я стало відомим за межами Румунії. Через рік вона та інша румунська співачка Єлена Александра Апостояну (сценічний псевдонім Inna) випустили популярний альбом «Discoteka», в який увійшли чотири танцювальних ремікси. Хіт «Рампампам» (Ramramram) не одразу отримав популярність, але через час став «вірусним» та набрав мільйонні перегляди.

В стильовому вирішенні пісня «Ramramram» створена як хаус-трек з конструктивним аранжуванням та чітким метро-ритмом. Хаус – це жанр електронної популярної музики, який базується на постійному ритмічному повторенні в середньому темпі. Він виник в клубах США у 80-х роках ХХ ст. та швидко розповсюдився серед середовища ді-джеїв, які відчули, що для танцювальної музики органічно підходить глибокий бас та більш

«механічний» ритм. Хаус вплинув на подальший розвиток популярної музики, нову тенденцію швидко підхопили Джанет Джексон, Мадонна, Кайлі Міноуг та інші виконавці. Хаус-продюсери часто займаються створенням реміксів для сучасної естради з популярних пісень минулих часів.

Основою інструментального супроводу є акцентовані басы, що притаманно тенденції слеп-хаусу та підсилюють танцювальний характер твору. Пісня побудована у куплетній формі, слова заспівів та приспіву легко запам'ятовуються, в тому числі завдяки вокальним особливостям співачки: рівний звук, досить низька теситура (оригінальна тональність мі-бемоль мінор), відсутність зайвих емоційних сплесків, рівна динаміка (на фоні тексту, в якому йдеться не тільки про холодний розрахунок, але й про біль, який чоловік завдав головній героїні. Rampram – це алегорія, так говорять, коли словесно виражають постріл з вогнестрельної зброї. Отже, це постріл в серце та душу героїні, яка «загинула» та переродилась новою. Постійне повторення «rampram» на одному звуці означає, що тепер її черга стріляти. Отже, пісня досить драматична, але її емоційне вираження приховано та вимагає від виконавця відповідного настрою, рівноваги, зосередженості на смислі тексту та підкресленні ключового слова (rsmpram).

2.7 Кобра

Пісня було створена для виконання солістки гурту «The Hardkiss» Юлії Саніної та Дмитра Монатика, чому передувала цікава історія її створення. Автори писали цей твір, враховуючи на вокальні особливості Д. Монатика, його прем'єра ретельно готувалась та відбулась у 2020 році.

Спільне обговорення деталей пісні, її стилю, особливостей відеоряду тривало близько двох років, але сама тема, де головною героїнею стане отруйна змія, бентежила Ю. Саніну давно, ще з моменту заснування дуету з майбутнім чоловіком, вона робила декілька спроб, але пісня з таким сюжетом

з'явилась тільки через багато років. Ідея заспівати пісню у дуєті з Д. Монатиком виникла паралельно з реалізацією багаторічного задуму. В процесі створення авторка поступово дійшла висновку, що саме з цим співаком вона може створити належний образ, щоб він знайшов відгук у слухачів. Образ кобри метафоричний, він втілює риси закоханої жінки, яка готова на божевільний вчинок заради своїх почуттів. Це своєрідний танець, який може привести до несподіваних кроків, захоплена ним, людина не відчуває реальності, і це може призвести до рокових наслідків.

Автор тексту Юлія Саніна (сценічний псевдонім) декілька разів розвертала своє життя в декількох напрямках діяльності. За освітою вона журналістка (закінчила факультет журналістики Київського Національного університету імені Т.Г. Шевченка), але захоплення музикою тривало з дитинства, коли вона відвідувала школу естрадного та джазового мистецтва, тоді ж отримала добрий досвід публічних виступів – як у сольному амплуа, так і у складі різних ансамблів. Проте після школи вона вирішила змінити рід діяльності та професійно зайнялась журналістикою. Але на одному з інтерв'ю на каналі «MTV Україна» вона познайомилась з музичним продюсером Валерієм Бєбко, що знов привело її в царину музики. Разом вони створили дует Val&Sania та здійснили перші записи. Але дует недовго проіснував у такому форматі (в тому числі у спрямованості на певну цільову аудиторію – Україна, РФ), музиканти вирішили виходити на європейський ринок, відбулась зміна назви на «The Hardkiss» та перші успіхи на батьківщині та за кордоном.

Партнер Юлії Саніної Валерій Бєбко одразу був орієнтований на західний шоу-бізнес, адже музичну освіту отримав у **ЛОНДОНЬКОМУ** Центральному коледжі мистецтва та дизайну ім. Святого Мартіна, під час навчання в якому також захоплювався створенням екранних творів та випустив декілька коротких метрів: «Рейнкарнація», «Never Born», «Autoscopy». Повернувшись в Україну, зайнявся продюсерською діяльністю, таким чином, познайомився з Юлією Саніною, яка була відряджена взяти в

нього інтерв'ю. знайомство переросло в спільний творчий проєкт та сумісне життя. Подружжя виховує сина.

Форма пісні куплетно-варіаційна, стильова основа – важкий рок та R&B в окремому епізоді пісні, на словах (Точила кинджали, Не знала жалю її душа. Тікати не вийде, Любити не варто Кого покохала І з ким була на ножах? Ховалась у світлі Чорна правда). Разом з тим використовуються фольклорні елементи в музиці, тексті, одежі, реквізиті, та саме дійство у кліпі нагадує певний ритуал, причому використано у комбінації не тільки елементи вітчизняного фольклору, ще прослідковується присутність східної традиції, в якій змія має сакральне значення: китайської, японської, індійської та ін. у пісні використовуються жанрові риси балади та монологу, кліп, створений на пісню, має багато театралізованих елементів, темп зміни кадрів підсилює ефект дієвості та потужного руху. Вокальна партія відрізняється особливою акцентністю на окремих словах, що виражається в динаміці та ритмі.

Поетичний текст представляє собою суміш різних сучасних стилів та відбиває ірраціональну сутність всього дійства: гра слів, співзвучних складів, поєднання випадкового, що ніколи не поєднується в реальності, несподіваний перехід, який розриває сюжетну логіку та спрямовує подальший розвиток. Сам образ закоханої кобри вже несе в собі ірраціональне, таємниче та небезпечне начало.

Мелодика та гармонія знаходяться у підпорядкуванні метро-ритмічній формі, яка є потужною рушійною силою у музичному розвитку. Поетичний ритм також підкорюється музичному, що створює незупинний рух, що власне, відбиває основну ідею пісні: божевільний танець змії, від якого неможна відірватись, але який небезпечний для того, хто на нього дивиться. У поєднанні з доволі стриманим темпом виникає відчуття повільного, але неминучого зростання, наближення катастрофи або якоїсь великої події. В цьому закладена ідея твору: протиборство не на життя, а на смерть, доки одна зі сторін або не переможе, або не загине. Кульмінація припадає на останні рядки приспіву.

Ідея пісні одразу була визначена – для двох виконавців, і в дипломному творчому проєкті вона зберігається. В основі дуету має бути постійна комунікація, але на відстані, бо жіночий образ втілює як раз небезпеку танцю кобри, до якої не бажано наближатись. Вокальний стиль наближений до декламаційного та вимагає чіткої дикції, дотримання ритмічної основи без будь-яких темпових відхилень, саме таке виконання забезпечує повного втілення художнього образу та створення напруженого емоційного стану та його поступове зростання впродовж всієї пісні. Взаємодія в дуеті має бути чіткою, всі жести, рухи, погляди обґрунтовані, чіткість у виконанні сприяє цілісності художнього образу, в якому дует співіснує в певних вимірах.

Оскільки пісня створена в минулому році, стиль оригінального виконання має величезний вплив на будь-які її подальші інтерпретації. За короткий час пісня стала популярною у колі естрадних виконавців і вже має певні інтерпретації. Головним у виконанні цієї пісні має бути збереження емоційного напруження впродовж твору з відповідним фразуванням, руху до кульмінації, чітким дотриманням метро-ритмічної основи.

2.8. Не відпускай.

Пісня була написана у 2018 році, і спочатку співачка Мята (Юлія Загорська) планувала записати її сольний варіант, просувати у такому вигляді в медіа та виконувати на концертах, однак, за словами виконавиці, їй чогось бракувало, і вона не поспішала. Історія написання пісні почалась роком раніше. На церемонії M1 Music Awards вона познайомилась з латвійським поп-виконавцем Маркусом Рівною (Мікеліс Гакса), і майже одразу виникла ідея записати сумісний дует, проте основною перешкодою була відстань між артистами (Україна–Латвія). Але співак часто буває в нашій країні, добре знає Київ та, за його зізнанням, давно мріяв виконати пісню в дуеті з українською співачкою, і знайомство з Юлією переконало його, що це буде дует з Мятою.

Створювалась пісня в різних країнах: частина в Ризі, частина – в Києві. Завершення та мастеринг був здійснений в одній з київських звукових студій. Комбінація ліричного тексту та танцювального ритму мала створити ефект емоційної романтичної пісні. Пісня входить до альбому «Там, де рай».

Юлія Загорська народилась у Києві у 1983 році, отримала ґрунтовну музичну освіту – з дитинства вчилась у Центральній музичній школі імені М.В. Лисенка по класу бандури, згодом закінчила Вище Київське музичне училище імені Р.М. Глієра (зараз Київська муніципальна академія музики імені Р.М. Глієра) естрадний факультет. Розпочала співацьку кар'єру у складі гурту «Слайдер/Символ». Перший творчий здобуток її чекав у 2008 році на фестивалі «Дископремія Хіт FM» у виконанні кавера на популярну пісню «Будь моїм коханим» (Be my Lover) німецького дуєту «La Bouche», де її вперше помітили. Таким чином, розпочалось сходження співачки до визнання: вона є учасницею чисельних музичних фестивалів, серед яких «Таврійські ігри», «Чорноморські ігри», «Азовські вітрила», «Боромля» та ін.

Робота над першим сольним альбомом «Дика» тривав біля двох років, перша пісня була написана та виконана у 2007 році, а повністю альбом вийшов у 2009 році, якій складається з 10 оригінальних пісень та вищеназваної кавер-версії. Цього ж року її чекало визнання за межами країни – вона отримала музичну радіопремію «Золоте вухо» білоруського радіо «Альфа». Наприкінці другого десятиліття 2000-х співачка розширила свою творчу географію, відвідавши музичний фестиваль у канадському Дофіні у 2018 році. Також в цьому році відбулась прем'єра пісні «Не відпускай» у дуєті з латвійським співаком Маркусом Рівую. Також співачка бере участь у соціально спрямованих проєктах, записавши гімн асоціації «Child.ua» разом з іншими українськими виконавцями на одеському фестивалі музичної творчості «Назустріч мрії».

Мята часто виступає в дуетних проєктах, так, у 2019 році разом з Іваном Наві (Іван Сяркевич) вона записала та представила «Ти мене кохай», англомовну пісню румунського ді-джея Vanotek (Іон Киринчук) «Візьми

мене» (Take Me), яку вона виконувала сольо під час всеукраїнського туру, зрештою заспівала дуєтом з автором, на неї був знятий відеокліп.

Мікеліс Гакса народився у латвійському місті Сабіле у 1986 році. Перші сильні музичні враження співак отримав, коли в дитинстві вони з матір'ю відвідали Рижський Домський собор, де він почув орган на захопився в барокову музику. Рішення стати музикантом виникло як протест проти обстановки в школі, яка йому не подобалась, він не сприймав ровесників, а вони – його, але коли в черговий раз було загострення, він заявив, що стане зіркою, а вони залишаться ніким.

Перший альбом «Тіси» він випустив у 2009 році, коли він працював на радіо «Capital FM» як ді-джей та писав музику для різних телевізійних шоу. Наступного року він видав новий альбом «Songs of NYC», став латвійською іконою стилю, а перша нагороді його чекала на «ОЕ ТБ» за краще виконання авторської музики. Ще більшу популярність він отримав, взявши участь у шоу «Хочу до Меладзе», і, не зважаючи, що його квартет не отримав перемоги та не став бойс-бэндом продюсера, перед виконавцем відкрились нові творчі шляхи. Він є учасником національного відбіркового туру «Євробачення–2018», а також має театральну-сценічний досвід, взявши участь у виставах «Вестсайдська історія» та «Знедолені».

Пісня «Не відпускай» – це ліричний твір про взаємне кохання, але герої намагаються зберегти свої почуття, знаючи, що може чекати небезпека та стверджуючи, що тільки разом можна здолати всі незгоди. В рядках «не відпускай» криється смисл пісні: якщо дозволити один одному боротися за своє щастя одному, то це буде програш, тому треба міцно триматись один за одного (Не відпускай! Не відпускай! Просто цілуй мене - так треба! Не відпускай! Не відпускай! Не проживу і дня без тебе!). пісня має два куплети, приспів повторюється двічі, яскраво підкреслюючи назву та основну думку – не відпускай. Танцювальна природа диктує тип мелодики: коротке фразування, але з чіткою вимовою. Перші чотири рядки заспіву – жіноча партія («Посмішка на всю, серце б'ється в такт Разом із твоїм!.. Разом із

твоїм! В космосі лечу більше не сама, Вже ніколи ні! Вже ніколи ні!» – у першому куплеті; «Мої руки міцно тримаєш ти - Це любов без меж! Це любов без меж! Кажеш, що одна, кажеш назавжди - І я звісно теж! І я звісно теж!» – у другому куплеті), другі чотири – чоловіча («Всю твою любов міцно у кулак Дякую за це! Дякую за це! На єдине «ні» буде сотня «так»! Буде сотня «так»!» – в обох куплетах), приспів співають разом унісон. Отже, пісня «Не відпускай», яка у своєму задумі написана для дуету, не передбачає сольного варіанту, оскільки це діалог, в якому йдеться про спільні почуття, виражені різними словами та емоціями. Це звернення один до одного, це прохання, яке адресоване один одному, це застереження від неправильних кроків, це погляд один на одного, це надія один на одного та віра один в одного.

ВИСНОВКИ

Тема кохання для сучасного вокально-естрадного мистецтва є особливою, ці позиції вона зберігає з часів зародження вокальної лірики, адже пісня може відобразити найбільш чуттєві та прекрасні емоції людини. Пісенний жанр і був створений для розкриття інтимних почуттів людини, та виконує цю роль впродовж століть. Масова культура, яка набула стрімкого розвитку у XX – XXI ст., повністю відбиває ті тенденції в пісенному жанрі, які зародились в до класичний період європейської музики.

На початку кожного нового періоду з'являлися пісні, які ставали знаковими для того часу, знаходили найбільший відгук у слухачів, наприклад, «Сент-Луїс Блюз» В. К. Хенді 1914 року; «Зоряний пил» Хоагі Кармайкла 1927 року; «Щока до щоки» І. Берліна 1935 року; «Я люблю тебе (з сентиментальних причин)» Д. Вотсона 1945 року; «Люби мене ніжно» Елвіса Преслі та Кен Дарбі 1956 року; «Все, що тобі потрібно це любов» The Beatles 1967 року; «Заплямована любов Soft Cell 1981 року; «Все, що я роблю» Брайана Адамса 1991 року; «Божевільна від кохання» Бейонсе 2003 року; «Ми знайшли кохання» Ріанни 2011 року.

Слова, які передають гаму почуттів закоханої людини в пісні, можуть прямо відбивати смисл, відповідно, використовується відомий поетичний арсенал епітетів, метафор, порівнянь тощо, або можуть використовувати слова та фрази, які автори дістають з власних асоціацій (дитинства, юності, будь-якої життєвої події тощо).

В основі пісень про кохання лежать стійкі людські емоції, які не змінні впродовж історії людства, тому ця тема завжди є актуальною, свіжою, новою для всіх поколінь слухачів. В піснях про кохання кожен знаходить свій смисл, відчуває, що все, про що йдеться в пісні, адресовано саме йому, якусь таємну близькість з авторами поезії та музики любовної пісні.

Пісні даного дипломного творчого проєкту різноманітні за жанровими ознаками, проєкт побудований за принципом контрасту. В основному звучать

пісні вітчизняних авторів, і одна – зарубіжний хіт (Rampram Minelli). Дві пісні проєкту мають яскраве виражену фольклорну основу – «При долині куш калини» (яка і є народною піснею в обробці А. Пащенко), та «Коло вогню» («Коло на талії») М. Мозгового. Соціально-патріотичну спрямованість має пісня С. Вакарчука «Не твоя війна», і три пісні є зразками сучасної популярної пісні про кохання: емоційна «Облиш» А. Осадчука, таємнича «Кобра» Ю. Саніної та сентиментальна «Не відпускай» Ю. Загорської. Окремо стоїть пісня В. Івасюка «Червона рута», яка є взірцем української естрадної пісні.

Отже, тема кохання у проєкті «Любов і музика» втілена досить різноманітно, пісні відрізняються за жанрами та стилем, манерою виконання, тематикою. В кожній пісні розповідається своя окрема історія, яка вирішена за допомогою тих музично-поетичних виражальних засобів, які найкраще відбивають її сенс. Вибір пісень для творчого проєкту продиктований бажанням висвітлити тему кохання у пісенній любовній ліриці з різних сторін та показати її різноманітність.

Схожість

Джерела з Інтернету

96

1	http://mega-tune.ru/song-mtune/olja-tsibulskaja_kolo-na-tal-m-mozgovij	0.61%
2	https://ts-music.com/lyrics/2700-myata-feat-markus-riva-ne-v-dpuskay	0.55%
3	https://evora.patrioty.org.ua/blogs/chervonu-rutu-ne-shukai-vechoramy-v-iakykh-karpatakh-shukav-natkhnennia-voic 5 джерел	0.4%
4	http://tekstovoi.ru/text/78040698_2572108p542641956_text_pesni_pri_dolin_kushh_kalini_akkordi.html Неприйнятний контент	0.2%
5	https://songme.ru/song/5904787-kobra-kobra-by-the-hardkiss-ft-monatik	0.19%
6	http://www.myjulia.ru/article/696938	0.17%
7	https://vk.com/topic-4655637_10102789?offset=20	0.15%
8	https://core.ac.uk/download/pdf/339163547.pdf 54 джерела	0.1%
9	http://www.ap.gp.gov.ua/userfiles/Disertacija__Korobko_YU_V_.pdf 30 джерел	0.06%
10	https://www.slideshare.net/balm/aref-shaporenko-v	0.06%

Цитати

Цитати

15

- 1 2.2. Коло на талії (Коло вогню) Пісня була написана композитором Миколою Мозговим, найяскравіше її виконала Ольга Цибульська.
- 2 «Закохані задовго до нас, Співали той самий старий приспів, Якщо це працювало в давні часи, Що я можу сказати в пісні про кохання, Цього не було сказано раніше?»
- 3 «Існують моменти, коли нам усім потрібно поділитися невеликим боєм... коли вся надія зникла, сумні пісні так багато говорять»
- 4 «Щодня я пишу книгу»
- 5 «Лірична поезія зображує внутрішній світ душі, її почуття, її поняття, її радості та страждання. Це особиста думка, яка полягає в тому, що вона має найбільш інтимного і реального, вираженого поетом, як його власний настрій; це жива та натхненна продукція його духу»
- 6 «не тільки музика, а й частина тексту, що повторюється, узагальнено виражають сенс всієї пісні»
- 7 «Зрозуміло, що найпростіші та загальні засоби не могли бути винайдені Чайковським особисто. Він брав засоби вікової давності, але надавав їм тонкого, різноманітного та індивідуального розвитку»
- 8 «Чайковський любить перекидати мелодійну фразу з основної мінорної тональності вгору, в субдомінанту. Сила цього прийому в тому, що він створює одночасно динамічне наростання (різке підвищення теситури), і згущення мінорної експресії (посилена мінорність, коли мінор головної тональності підкріплюється субдомінантовим мінором). При відхиленні S через D7 відбувається короткий мажорний спалах, що далі ще більше згущує мінорний колорит. Таким чином, виразність субдомінантових перекидів виявляється пов'язаною з концентрацією мінорності, але і з протиставленням ладових фарб»
- 9 «в узагальненості образного втілення і полягає специфіка пісні. Отже, специфіка романсу - індивідуалізації образного втілення. Подібні відмінності виявляються в композиції романсу та пісні, а також у їхній мові»
- 10 «романс - витончений ліричний твір на любовну тему для виконання з музикою - синтетичний прикордонний жанр, що увібрав у себе риси різних жанрів та видів поезії та музики»
- 11 «Над дніпровським краєм, «У блакитну ніч» (на слова В. Крищенка) та ін. Писати пісні він почав ще в студентські роки, до цього захоплюючись творчістю «Бітлз», італійською естрадою та володіючи фортепіано, баяном та бас-гітарою, і тоді завоював свою першу славу. Рішення повернутись на батьківщину зародилось після відвідування гастролей музикантів з Полтави, через них налагодив зв'язок з полтавською філармонією, і після закінчення консерваторії поїхав туди за розподіленням, де став керувати вокально-інструментальними естрадними ансамблями. За цей час він сприяв підвищенню професійного рівня музикантів, з яким займався вокалом, а з деякими - нотною грамотою. Відтоді колектив Пашенка почав завойовувати призові місця на різноманітних конкурсах та фестивалях по всій країні. Пісенними візитівками ансамблю стають обробки народних пісень «Туман яром», «При долині куш калини» та «
- 12 «Трактористи орють поле, пісню дзвінку ведуть. цвіт калини не чіпають, її гілля березуть»
- 13 «Зачаровані слова»
- 14 «Ти кажеш: Облиш! Мене, ти облиш! Як же зумію я! О, як же зумію я? Прошу - обійми Мене обійми. Усе ще твоя, я»
- 15 «Доторкнись до мене»